

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH HOLATI

Qudratova Shaxnoza Baxtiyor qizi

Toshkent amaliy fanlar universiteti v.b. dotsenti

Abdinazarova Sevinch

Toshkent Amaliy fanlar universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim tizimida zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish holati tahlil qilingan. Mavzuga oid turli yondashuvlar, innovatsion o'qitish metodlari va xalqaro tajribalar o'rganilib, ularning o'quvchilarning bilim sifatini oshirishdagi o'rni ko'rsatib berilgan. Ayniqsa, multimedia vositalari, interaktiv platformalar, elektron darsliklar, masofaviy ta'lim resurslari kabi zamonaviy texnologiyalarning boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy va tanqidiy fikrlashini rivojlantirishdagi roli yoritilgan. Shuningdek, o'qituvchilarning malakasi, texnik baza imkoniyatlari va ota-onalarning yondashuvi kabi omillar ta'lim jarayoniga ta'siri nuqtai nazaridan tahlil qilingan. Mualliflar ushbu jarayonlarni takomillashtirish uchun tavsiyalar ham ishlab chiqqan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, zamonaviy texnologiyalar, pedagogik yondashuv, multimedia, interaktiv ta'lim, elektron darslik, masofaviy ta'lim, ta'lim sifati.

Аннотация: В данной статье рассматривается использование современных педагогических и информационно-коммуникационных технологий в системе начального образования. Изучены различные подходы, инновационные методы обучения и международный опыт, показана их роль в повышении качества знаний учащихся. Особое внимание уделено мультимедийным средствам, интерактивным платформам, электронным учебникам, дистанционным образовательным ресурсам и их значению в развитии логического и критического мышления младших школьников. Также проанализированы такие факторы, как квалификация учителей, техническая база и подход родителей к образовательному процессу. Авторы предлагают рекомендации по совершенствованию данных процессов.

Ключевые слова: начальное образование, современные технологии, педагогические подходы, мультимедиа, интерактивное обучение, электронный учебник, дистанционное образование, качество образования.

Annotation: This article examines the use of modern pedagogical and information-communication technologies in primary education. Various approaches, innovative teaching methods, and international practices are analyzed, highlighting their role in

improving the quality of students' knowledge. Special attention is given to multimedia tools, interactive platforms, e-textbooks, and distance learning resources, emphasizing their importance in developing logical and critical thinking in young learners. Additionally, factors such as teacher qualification, technical infrastructure, and parental involvement are analyzed in the context of their impact on the learning process. The authors also provide recommendations for further improving these processes.

Keywords: *primary education, modern technologies, pedagogical approaches, multimedia, interactive learning, e-textbook, distance education, education quality.*

Boshlang'ich ta'lim har bir shaxsning kelajakdagi ta'lim jarayoni uchun poydevor hisoblanadi. Shu bois, aynan boshlang'ich sinflarda o'quvchilarda bilim olishga qiziqish, mustaqil fikrlash, savol berish va javob izlash kabi muhim ko'nikmalar shakllanadi. Bugungi globallashuv davrida ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish muhim ahamiyat kasb etmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlarni qo'llashni, yoshlarni zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega qilib tarbiyalashni strategik vazifa sifatida belgilagan.

Davlat dasturlari, xususan, "Yangi O'zbekiston – maktab ostonasidan boshlanadi" tamoyili asosida olib borilayotgan islohotlarda boshlang'ich ta'limda yangi metodikalar, elektron darsliklar, interaktiv platformalar va raqamli texnologiyalardan foydalanishga alohida urg'u qaratilmoqda. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, zamonaviy texnologiyalar yordamida ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarni mustaqil izlanishga yo'naltirish va ularning ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish mumkin.

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning yoshi, psixologik xususiyatlari, dunyoqarashi va qiziqishlari alohida e'tibor talab qiladi. Bu davrda o'qituvchining darsni tashkil etish uslubi, tanlagan metodlari, nutq madaniyati va texnologiyalardan foydalanishi o'quvchining kelajakdagi intellektual rivojiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun dars jarayonida ko'rgazmalilik, o'yin texnologiyalari, interaktiv usullar, axborot texnologiyalari muhim vosita hisoblanadi.

So'nggi yillarda ta'limda interaktiv metodlar, modul asosida o'qitish, kompetensiyaga yo'naltirilgan yondashuv, "Aqliy hujum", "Klaster", "Insert", "Baliq skeleti" kabi usullar keng qo'llanilmoqda. Ushbu texnologiyalar o'quvchilarda:

- mustaqil fikrlashni,
- ijodiy yondashuvni,
- muammoli vaziyatlarni hal qilishni,
- mantiqiy fikr yuritishni rivojlantiradi.

Boshlang'ich ta'limda AKT quyidagi yo'nalishlarda qo'llanilmoqda:

Multimedia vositalari (slaydlar, animatsiyalar, audio-video materiallar) – darsni jonlantiradi.

Interaktiv platformalar (STesting, Ziyonet, Moodle, Google Classroom) – mustaqil topshiriqlarni bajarishga yordam beradi.

Elektron darsliklar va mobil ilovalar – o'quvchilar uchun qo'shimcha manba sifatida xizmat qiladi.

Masofaviy ta'lim resurslari – pandemiya sharoitida samarali natija ko'rsatgan. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun topshiriqlar real hayotiy vaziyatlarga asoslanganida, ular o'z fikrini erkin bayon qilish, savollar berish, muammoni turlicha yondashuvlar orqali hal qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa ularning tanqidiy tafakkurini shakllantirishga xizmat qiladi.

Finlyandiyada boshlang'ich ta'limda o'yin va interaktiv texnologiyalardan keng foydalaniladi. Janubiy Koreyada raqamli ta'lim resurslari asosiy manba sifatida qo'llaniladi. Singapurda "bir o'qituvchi – bir texnologiya" tamoyili asosida ishlaydi. AQShda STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) yondashuvi asosida o'qitiladi.

Amaliyotda uchraydigan muammolar haqida gapirilganda; texnik baza yetishmasligi, o'qituvchilarning zamonaviy texnologiyalarni qo'llash malakasi to'liq shakllanmaganligi, ota-onalarning texnologiyalarga bo'lgan turlicha munosabati.

O'qituvchilar uchun muntazam malaka oshirish kurslarini tashkil etilsa maqsadga muvofiq bo'ladi. Bundan tashqari, maktablarda texnik bazani mustahkamlash kerak. Elektron darsliklar va mobil ilovalarni yangilab borish lozim. Xorijiy ilg'or tajribalarni milliy ta'lim tizimiga moslashtirish zarur.

1. Boshlang'ich ta'limda darslar multimedia va interaktiv vositalar asosida olib borilishi lozim.

2. Har bir maktab o'qituvchisi o'z darsida kamida bir zamonaviy texnologiyadan foydalanishi shart qilib belgilanishi mumkin.

3. Elektron darsliklar va platformalar o'zbek tilida to'liq ishlab chiqilishi zarur.

4. O'quvchilarning yosh psixologiyasiga mos mobil ilovalar yaratish.

5. Ota-onalar uchun "Raqamli ta'lim" bo'yicha seminarlar o'tkazish.

Boshlang'ich ta'limda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish nafaqat o'quvchilar bilimini mustahkamlash, balki ularning mustaqil fikrlashi, ijodiy qobiliyatini rivojlantirish, dunyoqarashini kengaytirishda ham muhim o'rin tutadi. Innovatsion yondashuvlar ta'lim sifatini oshirish, xalqaro reytinglarda yuqori natijalarga erishish va eng asosiysi, kelajak avlodni raqobatbardosh kadr sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi. O'zbekiston ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar ham aynan shu maqsadni ko'zlamoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning ta’lim sohasidagi qaror va farmonlari.
2. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni.
3. Mahmudov U. (2020). Ta’limda innovatsion texnologiyalar. Toshkent: O‘zbekiston pedagogika nashriyoti.
4. Qudratova, S. (2023). SYSTEM OF USING INTERNATIONAL EXPERIENCES IN ORGANIZING LESSONS FOR STUDENTS OF PEDAGOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS. Modern Science and Research, 2(6), 706-710.
5. Qudratov, T. B. (2021). Ta’limda xalqaro tajribalar. Вестник магистратуры, (1-3 (112)), 66-67.
6. Qudratova, S., & Tilovboyeva, S. (2024). BOSHLANG‘ICH TA’LIMDA TAHSIL OLUVCHI TALABALARGA ZAMONAVIY BILIMLAR BERISH. Modern Science and Research, 3(12), 378-382.
7. Qudratova, S. B., Atenov, J. D., & Normurodov, S. Z. (2025). BOSHLANG ‘ICH TA’LIMDA STEAM TA’LIM TEXNOLOGIYASI FANINING UMUMIY ASOSLARI, PREDMETI VA VAZIFALARI. Inter education & global study, (2), 142-153.
8. Abdullayeva, X. (2025). IMPROVING PEDAGOGICAL TRAINING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN THE CONTEXT OF INCLUSIVE EDUCATION. International Journal of Artificial Intelligence, 1(3), 473-474.
9. Abdullayeva, X. (2025). TA’LIM JARAYONIDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH. Академические исследования в современной науке, 4(13), 54-58.
10. Deykanova, R. N. (2025). О ‘QUVCHILARNING DARSDAN TASHQARI TARBIYAVIY JARAYONLARDA MA’NAVIY ISHLARNI TASHKIL ETISH. Академические исследования в современной науке, 4(16), 164-167.
11. Abdullayevna, N. Y., & Qizi, S. Q. B. (2024). CREATIVE KOMPETENTSIYALARINI THE ROLE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN FORMATION OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS. Eurasian Journal of Academic Research, 4(7S), 706-709.
12. Qudratova, S., & Tilovboyeva, S. (2024). SYSTEM FOR THE USE OF INTERNATIONAL EXPERIENCE IN THE ORGANIZATION OF CLASSES FOR STUDENTS. Академические исследования в современной науке, 3(48), 160-164.

13. Qudratova, S. B., Atenov, J. D., & Normurodov, S. Z. (2025). BOSHLANG ‘ICH TA’LIMDA STEAM TA’LIM TEXNOLOGIYASI FANINING UMUMIY ASOSLARI, PREDMETI VA VAZIFALARI. *Inter education & global study*, (2), 142-153.

14. Qudratova, S., & To‘rabekova, D. (2023). THE ROLE OF STEAM EDUCATION IN THE FORMATION OF THE FUTURE TEACHER'S PERSONALITY. *Modern Science and Research*, 2(9), 40-44.